

SAK 6

Uttalelser

Innhold

6.1 En rettferdig og ambisiøs klimaavtale	2
6.2 Styrk miljøkompetansen i kommunene!	4
6.3 Nasjonale laksefjorder og laksevassdrag må få klare verneforskrifter	6
6.4 Utvidelse av verneplanen for vassdrag	7
6.5 Uttalelse om Karbonavgift til Fordeling KAF	8
6.6 Gjennomfør marint vern av Børgin og Skarnsundet i Nord-Trøndelag	9
6.7 Norge trenger en fullgod nasjonal plan for deponi av uorganisk industriavfall	10
6.8 Vern bymarkene med egen lov	11
6.9 Lakseoppdrett må på land	12
6.10 Ja til skatt på parkeringsplasser, nei til skatt på kollektivreiser	13
6.11 Stopp subsidiering av veibygging i våre siste villmarker!	14
6.12 Tid for fjerning av utenlandske treslag	15
6.13 Vern Nedre Otta	16
6.14 Vern Østmarka ved Oslo som nasjonalpark!	17

- 1 *Uttalelse til behandling på landsmotet i Naturvernforbundet 2015.*
- 2 *Det foreslås at uttalelsen sendes til Erna Solberg og Tine Sundtoft på vegne av regjeringen og den norske forhandlingsdelega-*
- 3 *sjonen på klimatoppmøtet i Paris.*

6.1 En rettferdig og ambisiøs klimaavtale

4 Over hele verden ser vi små og store eksempler på folk som tar klimasaken i egne hender. Huseiere i Ber-
5 gen bytter ut oljefyren med fornybar oppvarming. På Lillehammer arrangeres det klesbyttedager så folk
6 kan gjenbruke, i stedet for å kjøpe nytt. Oslo skal endres fra bilby til sykkelby. I Mosambik skiftes gamle
7 kullovner ut med mer effektive trekullovner. I Uganda har småskala bønder startet å dyrke mat som et al-
8 ternativ til utvinning av olje. Naturvernforbundet er stolt over å være en del av den globale bevegelsen for
9 å løse klimakrisen.

10 Klimaforhandlingene i Paris kan gjøre det enklere å skape flere slike suksesshistorier. Da må våre politiske
11 ledere bli enige om et langsiktig mål om nær null utslipp i 2050. Et slikt mål må ikke forveksles med mål
12 som «klimanøytralitet» og «netto null» utslipp som tillater fortsatt forurensning fra olje, kull og gass, sam-
13 tidig som det legger til rette for storstilte skogtiltak på arealer tilsvarende hele Afrika med alvorlige sosiale
14 og økologiske konsekvenser. Fossil energi må bli liggende i bakken. Derfor må Norge si nei til å åpne nye
15 områder for oljevirkosomhet.

16 En klimaavtale i Paris må også være rettferdig. Dette er viktig i seg selv, men også den eneste måten ver-
17 dens land kan bli enige. En rettferdig avtale gir alle mennesker på jorden lik rett til utvikling og sier at de
18 landene som har fylt opp atmosfæren, og dermed skapt klimaproblemet, også er de som må gjøre mest for
19 å løse problemet. En slik rettferdig avtale krever at rike land som Norge gjør langt mer, både for å kutte
20 egne klimagassutslipp og for å bidra med økonomisk støtte til utslippskutt, klimatilpasning og til tap og
21 skade som følge av store klimaendringer i fattigere deler av verden. Økonomiske bidrag bør gå gjennom
22 FNs grønne klimafond som skal støtte utslippskutt og klimatilpasning i sør.

23 Nesten alle verdens land har allerede levert klimamål for 2030 til klimaforhandlingene i Paris i desember.
24 Det er viktig, men vi vet allerede nå at ambisjonene ikke er høye nok. Det er enighet om å begrense den
25 globale oppvarmingen til maksimalt to grader, og helst 1,5 grader. Dagens klimamål fører oss på vei mot
26 tre graders oppvarming. Dette betyr at land i Asia og Afrika får umulige forhold for matproduksjon og at
27 en stor andel av verdens arter og økosystemer trues.

28 Våre skoger og viktige økosystemer er helt essensielt for at vi skal nå klimamålene. Dette var noe av grun-
29 nen til at Regnskogfondet og Naturvernforbundet i 2007 tok initiativ til regnskogsmilliardene. Takten i
30 avskoging har gått ned, men skogforringelse og ødeleggelse av regnskog må stanses. Også norske øko-
31 systemer og arter er viktig for klima enten det er myrer, eventyrskoger eller elvemuslinger, og disse må be-
vares.

32 Folk flest har allerede startet å løse klimakrisen lokalt. Nå er det opp til vår regjering å ta klimaansvar.

33 **Våre viktigste krav til Norge før klimaforhandlingene i Paris er at Norge må:**

1. Øke sitt klimamål til minst 40 prosent kutt innen 2020 og 60 prosent kutt innen 2030.
2. Ha som målsetning å bli et av verdens første land som blir fossilfritt, senest innen 2040.
3. Ikke åpne for oljevirkosomhet i nord, avlyse 23. konsesjonsrunde, redusere oljeutvinningen og verne sårbare havområder.
4. Bidra med 1 milliarder kroner til Det grønne klimafondet fra og med 2016. Dette må deretter økes frem mot 2020 og til 2030.
5. Jobbe for at Det grønne klimafondet sikrer både utslippskutt og en storstilt satsing på klimatilpasning i de mest sårbare landene.
6. Trappe opp støtten til regnskogsbevaring til 6 milliarder årlig.
7. Jobbe for at den nye klimaavtalen binder alle land til å oppjustere sine klimamål før 2020 og deretter hvert femte år.

8. Ha et eget mål for tiltak i skog- og landbruksektoren som ikke kobles til målet om kutt av klimagasser i andre sektorer.
9. Jobbe for et langsiktig mål om nær null utslipp av menneskeskapt klimagasser globalt innen 2050.
10. Jobbe for at avtalen må bidra til å ivareta det biologiske mangfoldet, menneskerettigheter og likestilling, lede til flere klimajobber og matsikkerhet. Disse prinsippene må inn i den juridisk-bindende avtalen som skal vedtas i Paris.

6.2 Styrk miljøkompetansen i kommunene!

1 **Presset på arealene er en av våre største miljøutfordringer. 87 prosent av de 4599 artene på Norsk**
2 **Rødliste (2010) er truet på grunn av arealendringer. Bare 25 prosent av verdifulle naturtyper i Nor-**
3 **ge er kartlagt. Kartleggingsarbeidet må forseres betydelig, noe som også fordrer betydelige inves-**
4 **teringer i biologisk registrering. Samtidig minner vi om at Norge har internasjonale forpliktelser til**
5 **å stanse tapet av planter og dyr innen 2020.**

6 Presset på gjenværende natur er stort. Stadig nye områder med intakt natur bygges ned, noe som berører
7 viktige leveområder for artsmangfoldet. Norsk natur, leveområdene for våre planter og dyr, må forvaltes
8 bedre slik at artsmangfoldet bevares og miljømålene i naturmangfoldloven ivaretas.

9 Kommunene har allerede mye ansvar innenfor arealforvaltning, men det er varierende kvalitet på miljøko-
10 mpetansen. For å kunne møte utfordringene knyttet til presset på nedbyggingen av naturarealer, må alle
11 kommuner ha tilgang på og aktivt benytte faglig solid miljøkompetanse. Spesielt er dette viktig fordi det i
12 mange kommuner er mangelfullt kartgrunnlag og kunnskap om hvor den mest verdifulle naturen befinner
13 seg. Økosystemtjenesteutvalget (NOU 2013: 10) slo fast at vi har mangelfull kunnskap om mange øko-
14 systemer og hvordan de fungerer og påvirkes. Det vanskeliggjør faglig gode vurderinger av inngrep opp
15 mot f.eks. naturmangfoldlovens §4-12.

16 God naturforvaltning og arealplanlegging fordrer tilgang på og bruk av god og relevant kompetanse.
17 Landsstyret i Naturvernforbundet mener at kommunene må tilføres mer og bedre miljøkompetanse, og det
18 må settes inn økte ressurser for å sikre god biologisk kartlegging av alle kommunale arealer. Det vil bidra til
19 både å sikre miljøverdier og gi grunnlag for faglig gode vedtak der nødvendige miljøhensyn må vektlegges
20 og ivaretas. Dette vil også kunne gi en mer effektiv saksbehandling, færre konflikter og totalt sett en bedre
21 arealforvaltning.

22 Behovet for et kunnskapsløft om naturverdiene er stort. Landsstyret i Naturvernforbundet minner om
23 at Stortinget i Innst. 144 S (2014–2015) slo fast at: «Økt kunnskap om norske naturtyper er nøkkelen til
24 å føre en tilfredsstillende miljøpolitikk som bygger på forvalteransvaret. (...) Komiteen mener også at et
25 sterkt kunnskapsgrunnlag er viktig for å sikre mer effektive planprosesser og redusere konflikt- og kost-
26 nadsnivået i utbyggingssaker, og er en av de viktigste forutsetningene for utviklingen av fremtidens norske
27 næringsliv.»

28 Landsstyret i Naturvernforbundet mener det er svært viktig at disse signalene fra Stortinget blir fulgt opp
29 på en faglig tilfredsstillende måte. Stortingets intensjoner kan bare ivaretas ved å sikre tilfredsstillende res-
30 surstildelinger, god fagkompetanse og miljøriktig forvaltning.

31 *Vi viser også til at NIVI analyse har slått fast (Nilsen og Langset 2010) at «mangel på miljøvern faglig kompetanse og*
32 *kapasitet svekker kommunenes mulighet for å ivareta sitt ansvar som miljømyndighet på en tilfredsstillende måte. I dag preges*
33 *miljøarbeidet av å være en utydelig og fragmentert funksjon med spredt organisering og svært ujevn kompetanse. Selv om det er*
34 *store variasjoner mellom de ulike kommunene, er kompetansenivået generelt for dårlig.»*

35 Naturvernforbundet forventer at myndighetene tar disse klare signalene fra forskningen på alvor og tar
36 ambisiøse grep for å heve kunnskaps- og kompetansenivået på miljøforvaltningen i alle landets kommuner
37 så raskt som mulig.

38 Vi vil særlig peke på følgende utfordringer for å sikre god arealforvaltning:

- Kommunereformen skal gi sterkere og mer effektive kommuner. Et minimumskrav er at det må sikres tilfredsstillende ressurser til faglig sterk miljøkompetanse i alle kommuner. Det bør også etableres insentiver med premiering av de kommunene som driver en god arealpolitikk som ivaretar verdifull natur.
- Miljøkrav og bevaring av biologisk mangfold må sikres høy prioritet når vedtak skal fattes.
- Kommunene må være i stand til å bidra mer aktivt for å sikre friluftsliv- og landskapsverdier og trenger også innen disse feltene mer ressurser og bedre kompetanse.

- Dersom kommunene skal kunne tildeles nye oppgaver og mer ansvar, forutsettes det at kommunene må inneha relevant kompetanse, at det er nødvendig distanse i forvaltningen, samt at kommunene må ha en viss geografisk størrelse.
- I tillegg vil vi understreke at våre nasjonale og internasjonale miljømål og forpliktelser legges til grunn for de vedtak som kommunene skal fatte. I tillegg er det avgjørende at det finnes klage- og innsigelsesinstitutt som kan sikre at disse målene og forpliktelsene ivaretas i alle vedtak som har betydning for naturen.

1 Forslag til uttale på Naturvernforbundets landsmøte 2015.

2 Forslagsstillarar:

- 3 • Naturvernforbundet i Orklaregionen
- 4 • Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag
- 5 • Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane

6 Til partia på Stortinget og Klima- og Miljødepartementet

6.3 Nasjonale laksefjordar og laksevassdrag må få klare verneforskrifter

7 Stortinget har oppretta nasjonale laksevassdrag og laksefjordar for å gje eit utval av dei viktigaste laksebe-
8 standane "særleg beskyttelse". Dessverre er dette vernet blitt sett uttrykkeleg til side ved fleire høve, og
9 vi ber om at det blir vedteke heilt klare retningslinjer/ forskrifter som sikrar formålet ved vernet. Noreg
10 har 1/3 av verdas attverande bestand av nordatlantisk villaks, og gjennom den Nord-Atlantiske laksevern-
11 konvensjonen (NASCO) har Noreg villaks som nasjonal ansvarsart. Villaksen er truga gjennom mange
12 typar påverknad, ikkje minst frå oppdrett, arealinngrep og forureining. Dei nasjonale laksevassdraga og
13 laksefjordane skal sikre minst mogleg negativ påverknad på laksen, som eit vesentleg bidrag til Noregs
14 ansvarsarbeid for villaks. Då er det viktig at nasjonale laksefjordar og laksevassdrag blir forvalta overe-
15 stemmande med Stortingets intensjonar om å bevare villaksen og gje eit særleg vern til dei 52 nasjonale
16 laksevassdraga og 29 nasjonale laksefjordane. Lakseturismen er også ei næring som representerer ei årleg
17 omsetning på 1,3 milliardar, og er avhengig av god økologisk forvaltning.

18 Vi vil ta opp to av mange døme som viser at det er stort behov for vesentleg strengare retningslinjer/ for-
19 skrifter knytt til miljøforsvarleg forvaltning av våre nasjonale laksefjordar og laksevassdrag. Vi meiner det
20 strengt klare forskrifter for å hindre inngrep med stor negativ verknad for villaksen.

- 21 1. Orkla vart vedteke som nasjonalt laksevassdrag i 2007, og Stortingets vedtak seier at større inngrep
22 i munningsområdet av nasjonale laksevassdrag "tillates ikke". Orkdal kommune vedtok i 2015 ein
23 ny kommuneplan som legg til rette for at Trondheim havn IKS kan etablere ei regionhamn for
24 Trondheimsregionen på begge sider av utløpet av Orkla. Dette medfører stor utfylling og mu-
25 dring, og vil representere eit vesentleg inngrep rundt utløpet av den nasjonale lakseelva, og dermed
26 negativ påverknad i ein viktig fase av laksens vandringar.
- 27 2. Førdefjorden vart vedteke som nasjonal laksefjord i 2007. Trass i dette vedtok Klima og Miljøde-
28 partementet i april 2015 løyve til utslepp 250 millionar tonn gruveavfall i Førdefjorden gjennom 50
29 år. Miljødirektoratet sa 4. november 2014: "*Vi mener også at kunnskapen som foreligger sann-
30 synliggjør at et fjorddeponi, slik det er forespeilet i planforslaget innebærer risiko for at funk-
31 sjon, struktur og produksjon i økosystemet i Førdefjorden som helhet forringes.*"
32 Ein av dei viktige negative verknadene på laksen frå dumping av gruveavfall skjer når smolten van-
33 drar ut fjorden. Dette er ein sårbar fase, og for eksempel har forskning vist at god mattilgang under
34 det første stadiet av vandringa er vesentleg for smoltens overleving i havet. Redusert produksjon
35 i økosystemet, slik Miljødirektoratet omtaler, vil difor ha direkte negativ påverknad på smoltens
36 overleving i havet. I tillegg kjem påverknad frå sprenging, partiklar etc.

1 Forslag til landsmøteuttalelse fra Vassdragsvernrådet

6.4 Utvidelse av verneplanen for vassdrag

2 **Landsmøtet i Naturvernforbundet ber om at Verneplan for vassdrag blir utvidet**

3 **Norsk vassdragsnatur er unik**

4 Mye nedbør og bratte fjell lagt har grunnlaget for en unik vassdragsnatur også i et internasjonalt perspektiv.
5 Opplevelsen av sildrende bekker, brusende elver og mektige fosser har en verdi som vanskelig kan omsettes
6 i kilowattimer, kroner og ører. Mange arter er dessuten avhengige av rennende vann, intakte elver og naturlig
7 dynamikk.

8 **Mye har gått tapt**

9 Omfattende utbygginger gjennom lang tid har redusert disse verdiene dramatisk. Vi har fortsatt et begrenset
10 antall store fossefall i behold, fjordlandskap preget av tallrike vassdrag i fjellsidene og noen få vannrike elve-
11 løp som pulserer uendret gjennom kulturlandskap og urbane områder. Vassdragsnatur uten inngrep krymper
12 likevel i rask tempo. Bare siden år 2000 er det gitt over 1000 nye konsesjoner til små, mellomstore og noen
13 større kraftverk, de aller fleste i fjordnære områder.

14 Villaks, elvemusling og fossefall er bare noen av de truede artene som desimeres når sentrale økosystemer i
15 vann forringes eller ødelegges. Sjeldne naturtyper som elvedelta, trange gjel og fossesprøytoner bygges fort-
16 satt ned. To av tre store vassdrag er alt regulert. Samtidig har vi i dag et stort kraftoverskudd, som ventes å bli
17 enda større med klimaendringer som gir mer nedbør og mildere klima.

18 **Naturopplevelser viktig for reiselivet**

19 Utenlandske turister kommer til Norge for å oppleve fjorder, fjell, fosser og urørt natur. For Norge som tu-
20 ristland er intakte fosser og elver viktig for reiselivsnæringen og for at framtidige generasjoner skal få samme
21 muligheter for naturopplevelser som oss

22 **Mer vern er nødvendig**

23 Verneplanene skal reflektere mangfoldet av norsk vassdragsnatur, og bør fortrinnsvis utgjøres av sammen-
24 hengende vassdrag fra kilde til utløp. Dette har det ikke vært mulig å oppfylle, bl.a. fordi mange av de større
25 vassdragene er bygd ut. Også lavlandselver, kystvassdrag og elver nær bebyggelse og i sentrale områder (næ-
26 ring, landbruk) er underrepresentert pga. bruk til andre formål. Samtidig er det fortsatt mange intakte og ver-
27 neverdige vassdrag som trues av utbygging. Det er derfor behov for å utvide verneplanen med vassdrag som
28 har store dokumenterte verneverdier, som utvider/forbedrer representativiteten i verneplanene og hindrer
29 utbygging av de mest verneverdige, intakte elvene.

30 Naturvernforbundet krever at Regjeringen og Stortinget lar vernede vassdrag være i fred, og ber om at det
31 igangsettes et arbeid med å utvide verneplanen. Et slikt arbeid bør starte med å kartlegge/avdekke manglene
32 ved dagens verneplan, slik at representative vassdragstyper kan komme med. Vern er den viktigste måten å
33 bringe den unike norske vassdragsarven videre til kommende generasjoner.

34 Noen vassdrag peker seg ut som åpenbare vernekandidater. Av disse er Hovda i Hedmark, Vinda i Oppland,
35 Skurvedalsåna og Solheimsåna i Rogaland, Øystesevassdraget og Dalelva i Hordaland,

36 Tvinna og Gjengedalsvassdraget i Sogn og Fjordane, Huna i Møre og Romsdal, Garbergelva i Sør-Trøndelag
37 og Vasja og Messingåga i Nordland og Rotsundelva i Troms .Disse vassdragene har dokumenterte vernever-
38 dier. Noen er under konsesjonsbehandling, for andre er konsesjonssøknaden avslått. Øystesevassdraget ble
39 foreslått vernet bl.a av NVE i 2009 under supplering av verneplanen, og er en selvsagt kandidat til vern.

40 **Verneplanen til Klima- og miljødepartementet**

41 Det er en historisk anakronisme at ansvaret for verneplanen for vassdrag ligger i Olje- og energidepartemen-
42 tet. Vassdrag er en vital del av norsk natur og har stort mangfold av arter og naturtyper. Naturmangfoldloven
43 forvaltes av Klima- og miljødepartementet, og da er det naturlig at ansvaret for vernede vassdrag også forval-
44 tes av det samme departementet. Vi krever derfor at ansvaret for verneplanen overføres fra Olje- og Energi-
45 departementet til Klima- og miljødepartementet.

6.5 Uttalelse om Karbonavgift til Fordeling KAF

2 20 år etter Kyoto er det ikke tegn til vesentlig nedgang i klimagassutslippene.

3 Karbonbudsjettet er svært trangt. De rike landene har fylt opp atmosfæren med sine historiske utslipp,
4 men har kommet svært kort med kutt i utslippene. Norge er i en særstilling, ved at vi har økt våre utslipp
5 betydelig etter Kyoto.

6 Den manglende effekten av Kyoto-avtalen og kvotesystemer og -handel, viser at vi må se etter nye alterna-
7 tiver for å få kontroll over klimautslippene før det er for seint.

8 Effektive tiltak krever folkelig støtte for å bli gjennomført, men vi kommer da opp i et grunnleggende di-
9 lemma: Alle tiltak som gjør fossilt brensel dyrere - enten det er direkte forbud mot utvinning, kvotesalg el-
10 ler karbonskatt vil ramme sosialt skjevt, og vil dermed ha problemer med få tilstrekkelig støtte blant folk.
11 Utsagnet ”skal bare de rike ha råd til å kjøre bil” er velkjent og relevant. Derfor er det viktig at klimatiltak
12 som fremmes av miljøbevegelsen oppfattes som sosialt rettferdige.

13 Karbonavgift til fordeling (KAF) er en ”Robin Hood”-avgift på karbon. De med høy inntekt, høyt forbruk
14 og dermed stort karbonfotavtrykk betaler mer enn de får tilbake. De med lavt forbruk og dermed et lite
15 karbonfotavtrykk, får mer til bake enn de betaler inn. KAF er svært enkelt:

- 16 • Det kreves inn en avgift på all produksjon og import av fossile drivstoff. Denne avgiften skal stige
17 forutsigbart med et fast beløp hvert år.
- 18 • De innsamlede midlene deles uavkortet ut igjen med et likt beløp f.eks. månedlig til alle innbyggere
19 i landet.
- 20 • Ved import av varer fra land som ikke har tilsvarende karbonavgift, blir det ilagt karbontoll tilsva-
21 rende karbonavgiften innenlands, for karbonutslippene som er gått med til produksjon og trans-
22 port av varen.
- 23 • Ved eksport av varer, blir det gitt refusjon for innbetalt avgift for karbonutslipp fra produksjon og
24 transport, så sant det ikke kreves inn karbonavgift i samme størrelsesorden av importlandet.

25 Det vil da bli attraktivt for eksportland å innføre karbonavgift, slik at de selv beholder disse midlene, fram-
26 for at importlandet krever dem inn. Slik vil avgiften kunne spre seg til andre land.

27 KAF egner seg til å bygge breie allianser, på tvers av den politiske skalaen. Det er ikke en målsetting om
28 utslippsreduksjoner som ligger tiår fram i tid. KAF vil ganske raskt gi synlige resultater, selv om avgiften
29 starter forholdsvis beskjedent, så sant stigningskurven er forutsigbar og tilstrekkelig bratt.

30 KAF er ikke en erstatning for eksisterende klimatiltak og -avgifter, men er et tiltak som vil fase fossile
31 drivstoff ut av hele økonomien ved at de etterhvert blir dyrere enn alternativene.

32 KAF er utformet slik at systemet passer i de fleste land i verden, der mange med god grunn har liten tillit
33 til politikerne og staten: KAF er enkel og transparent, og fordelingen skjermer de mange som får det tøft
34 når energi blir dyrere.

35 Norge kan og må bli et foregangsland når det gjelder utslippsreduksjon. Det kan vi bli ved å vise at KAF
36 nytter. James Hansen, opphavmann til KAF, og en av verdens fremste klimaforskere, oppfordrer Norge til
37 å gå foran ved å innføre KAF. Norge har med vannkraften en meget høy andel fornybar kraft, så utfasing
38 av fossilt brensel vil være mindre smertefull i Norge enn i de fleste andre land. Det forplikter oss til å gå i
39 bresjen.

40 Naturvernforbundets Landsmøte mener at KAF er et tiltak som kan bli viktig for å få kontroll over kli-
41 mautslippene. Naturvernforbundet vil arbeid for at KAF blir innført i Norge snarest mulig etter Stortings-
42 valget 2017.

1 Forslag til landsmøteuttalelse fra Naturvernforbundet i Inderøy, Steinkjer og Nord-Trøndelag

6.6 Gjennomfør marint vern av Børgin og Skarnsundet i Nord-Trøndelag

2 Naturvernforbundets landsmøte viser til forslag om marint vern av Børgin og Skarnsundet og den kom-
3 mende behandlingen av dette i miljødirektorat og miljødepartement.

4 Naturvernforbundets landsmøte ønsker å markere sterk støtte til vern og støtte til forvaltningsplaner for
5 Børgin og Skarnsundet. Det er etter vår mening gjort et godt arbeid i forhold til medvirkning og gjen-
6 nomført gode prosesser i saken. Utkast til forvaltningsplanene mener vi er godt egnet for å ta vare på
7 verneverdiene. Vi advarer mot at verneplanene blir svekket. Det er ikke mange eksempler på marint vern i
8 Norge. Verneplanene for Børgin og Skarnsundet har vært på bordet lenge og det er på tida at planene blir
9 realisert. Ikke minst med tanke på korallrevene i Skarnsundet og Børgin som et særegent økosystem
10 uten tyngre naturinngrep, og med særskilt naturvitenskapelig verdi.

11 Slik det går fram av forvaltningsplanene vil verneplanene ikke være til hinder for kjente, pågående aktivi-
12 teter. Normal friluftaktivitet i sundet, fjæra og på fjorden vil heller ikke være i strid med vernet. Land-
13 bruksnæringene sine interesser ser for oss ut til å være godt ivaretatt. På bakgrunn av at verneforslagene
14 legger lite begrensning på dagens bruk og aktivitet, synes landmøtet at den politiske motstanden fra Inderøy
15 og Steinkjer kommuner mot verneplanene å være dårlig begrunnet.

16 Naturvernforbundets landsmøtet mener at at både Steinkjer og Inderøy kommuner vil være tjent med vern
17 av disse unike områdene. Positive holdninger til vern vil kunne øke anseelsen til kommunene gi bedre pro-
18 filering av naturbasert reiseliv.

19 **Sendes til Miljødirektoratet, Klima- og miljødepartementet, Trønderavisa, Inderøyningen, Fylkes-**
20 **mannen i Nord-Trøndelag, Inderøy og Steinkjer kommuner.**

1 Uttalelse som fremmes for diskusjon og vedtak på Norges Naturvernforbunds landsmøte 6-8 november
2 2015

6.7 Norge trenger en fullgod nasjonal plan for deponi av uorganisk industriavfall

3 Det pågår nå en prosess i regi av Klima- og Miljødepartementet for å finne et alternativ til lagring av farlig
4 uorganisk industriavfall i Norge. Deponiet på Langøya i Oslofjorden fylles opp, og de gamle kalksteins-
5 gruvene under Eidangerfjorden i Porsgrunn kommune søkes nå fremstilt som det eneste alternativet når
6 deponiet på Langøya er fullt. Dette kan ikke Naturvernforbundet akseptere.

7 Lokaliseringsprosessen drives frem på en særskilt kritikkverdig måte: Miljødirektoratet er av Klima- og Mil-
8jødepartementet bedt om å utrede lokaliteter for ett stort nasjonalt anlegg for farlig uorganisk avfall. Det
9 er oppgitt 7 lokaliseringsskriterier, men uten at nærmiljø og miljø sikkerhet (bl.a. avstand til bosetning og
10 sårbare naturforhold) er med. Naturvernforbundet er, som en naturlig bidragsyter i denne prosessen, ikke
11 invitert med. Det samme gjelder andre miljøorganisasjoner. Fra nærmiljøet har velforeninger, vernegrup-
12 per og fagkyndige enkeltpersoner etterlyst en offentlig styrt, fullgod nasjonal plan for lagring av uorganisk
13 industriavfall. Planen må evaluere mulighetene for gjenvinning av farlig avfall og likeledes hvor nær bebyg-
14 gelse og sårbar natur et deponi kan lokaliseres. Porsgrunn bystyre har med stort flertall fremmet det sam-
15 me overfor statlige myndigheter, senest i vedtak 5. mars 2015.

16 Naturvernforbundet mener at Norge må ta sin del av ansvaret for håndtering av farlig avfall som vår in-
17 dustri har vært med på å generere. Dette er et nasjonalt ansvar som krever at det ikke gjøres forhastede
18 lokaliseringvalg. Følgelig ber vi om at Klima- og Miljødepartementet trekker oppdraget tilbake og bruker
19 mer tid på lokaliseringsprosessen. Vi trenger en faglig godt gjennomarbeidet plan for deponi av uorganisk
20 industriavfall, ikke et forhastet vedtak om å legge det til ett sted (Brevik). En god lokaliseringsprosess vil
21 sikre aksept for hva det endelige stedet for deponi måtte bli.

22 Vi er kjent med at kontrollorganet ESA nylig har intervenert mot Norge for mangelfull saksbehandling i
23 forhold til det internasjonale Rammedirektivet for avfall. Dette direktivet har i dag status som norsk lov.
24 ESA har etterlyst klare nasjonale veivalg etter Langøyadeponiets avslutning, innen rammen av en nasjonal
25 plan for farlig avfall. Norges Naturvernforbundet støtter ESA fullt ut i denne saken, og ber om at norske
26 myndigheter gjør det samme.

1 Forslag til uttalelse fra LM-2015

2 Forslagsstiller: NOA.

6.8 Vern bymarkene med egen lov

3 Landsmøtet i Norges Naturvernforbund krever at det opprettes en egen lov for bymarker, slik at alle by-
4 marker og tettstedsnære friluftslivsområder kan gis særskilt beskyttelse.

5 Med Markaloven av 2009 ble det tatt et viktig grep for å ta vare på friluftsområdene rundt hovedstaden.
6 Med fast, lovfestet grense og en egen hjemmel for å kunne verne områder med store opplevelsesverdier,
7 men som ikke tilfredsstiller naturmangfoldlovens krav til reservater. Svakheterne med denne loven er at den
8 ikke omfatter skogbruket - den enkeltfaktoren som i størst grad påvirker opplevelseskvalitetene i området,
9 og at den ikke ble gjort gjeldende for bymarker generelt.

10 En generell bymarklov må bygge på følgende prinsipper:

- 11 • Grensene for bymarkene må være faste, uten adgang til justeringer i de ordinære arealplanene.
- 12 • Friluftsliv og naturopplevelse må prioriteres foran annen virksomhet
- 13 • Skogbruk og annen næringsvirksomhet må reguleres i loven
- 14 • Hjemmel for vern av friluftslivsområder må gjøres gjeldene også i de andre bymarkene
- 15 • Ansvaret for forvaltningen av bymarkene må samles i Klima- og miljødepartementet.

16 I arbeidet med Osloområdet er det etter Markalovens innføring oppstått en rekke drakamper der det enkle,
17 uorganiserte friluftslivet kommer under press av ulike typer anlegg og aktiviteter. Landsmøtet i Naturvern-
18 forbundet anser naturen, det enkle, uorganiserte friluftsliv og de lokale Marka-kulturene som har utviklet
19 seg i de ulike markene for de svake partene som trenger lovens og forvaltningens beskyttelse.

1 Landsmøtet Norges Naturvernforbund 2015

2 Forslag til uttalelse fra Rogaland

6.9 Lakseoppdrett må på land

3 Produksjonen av norsk oppdrettslaks er doblet de siste ti årene. I 2014 stod Norge for om lag 50 % av all
4 verdens lakseproduksjon. Miljøkostnadene har etter hvert blitt store og tydelige for alle. Stikkord er lak-
5 selus, forurensing, arealbeslag og marine økosystemer i ubalanse.

6 I flere andre land er det satt i gang landbaserte produksjonsanlegg for laks, bl.a. fordi slike anlegg etter
7 hvert blitt er konkurransedyktige med sjøbaserte anlegg. Hvis Norge fortsatt skal være i front når det gjel-
8 der lakseoppdrett og utvikling av utstyr til slik produksjon, må det settes i verk kraftige tiltak nå.

9 I Havbruksmeldingen fra mars 2015 åpnes det for landbaserte anlegg.

10 Naturvernforbundet etterlyser en sterkere pådriverrolle fra Regjeringen fort å få fortgang i saken. Natur-
11 vernforbundet krever at Regjeringen gjennomfører en bred utredning (konsekvensanalyse/stortingsmel-
12 ding) for å flytte lakseoppdrett på land. Utredningen må bl.a. inneholde stimuleringsiltak for å få fart på
13 denne omstillingen.

1 Landsmøtet Norges Naturvernforbund 2015

2 Forslag til uttalelse fra Rogaland

6.10 Ja til skatt på parkeringsplasser, nei til skatt på kollektivreiser

- 3 Dagens avgiftssystem gjør det attraktivt å velge bil i stedet for buss og tog til jobb. Mens arbeidsgiver kan
4 tilby sine ansatte gratis parkeringsplasser uten at dette skattlegges, gjelder en slik ordning ikke kollektivkort:
5 Subsidierte eller gratis kollektivreiser, sponset av for eksempel arbeidsgiver, er skattepliktige. Denne poli-
6 tikken gjør det mer attraktivt å velge bil enn buss og tog.
- 7 Naturvernforbundet mener skattesystemet bør brukes på en måte som gjør det mer attraktivt å velge miljø-
8 vennlig, og mindre attraktivt å velge miljøskadelig atferd. Derfor må ordningen med gratis parkeringsplas-
9 ser skattlegges, mens skatt på gratis eller subsidierte kollektivreiser må fjernes.

6.11 Stopp subsidiering av veibygging i våre siste villmarker!

- 1 Landsmøtet i Norges Naturvernforbund viser til dokumentasjon i NINA-rapport 1149 ([http://www.nina.](http://www.nina.no/archive/nina/PPPBasePdf/rapport/2015/1149.pdf)
- 2 [no/archive/nina/PPPBasePdf/rapport/2015/1149.pdf](http://www.nina.no/archive/nina/PPPBasePdf/rapport/2015/1149.pdf)) som påpeker at det haster med å verne de siste
- 3 villmarkspregete naturskogene. Disse har uerstattelige biologiske verdier. Også de siste skogene som aldri
- 4 har vært flatehogget må skjermes og undersøkes for biologiske verdier. Særlig viktig er det å verne større,
- 5 sammenhengende gammelskogsområder i veiløse INON-områder. Naturvernforbundet krever at det ikke
- 6 gis tilskudd til veibygging i våre siste villmarker.

1 Klima- og miljødepartementet

2 Landbruks- og matdepartementet

6.12 Tid for fjerning av utenlandske treslag

3 I mer enn hundre år er utenlandske treslag blitt utplanta i landet vårt. Vi har sett at disse sprer seg til norsk
4 natur, og nå er tida inne for å fjerne de.

5 Spredning av fremmede arter regnes globalt som en av de store truslene mot naturmangfoldet. Norge har
6 forplikta seg gjennom FNs biomangfoldkonvensjon til å forhindre spredning av slike arter i norsk natur.

7 I løpet av få år vil mange av de frøspredde trærne bli gamle nok til at de selv sprer nye frø. Spredning av
8 utenlandske treslag fører til store tap av biologisk mangfold. Årlig brukes det allerede millioner av kroner
9 for å fjerne spredning av utenlandske treslag som har kommet inn i verneområder.

10 For hvert år som arbeidet med fjerning av utenlandske treslag blir utsatt, vil skadene og kostnadene øke.

11 Naturvernforbundet krever at:

12 • Staten setter av 200 millioner årlig for fjerning av utenlandske trær som sprer seg til norsk natur.

13 • Fjerning av utenlandske treslag dessuten blir utført i alle verneområder.

14 • Staten setter av midler til at kommuner og organisasjoner kan øke sin kompetanse om spredning av
15 utenlandske treslag, slik at folk flest kan delta i arbeidet.

16 Forslagsstillere:

17 Naturvernforbundet i Møre og Romsdal

18 Naturvernforbundet i Nordland

19 Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

1 Forslag til uttalelse fra Landsmøtet i Naturvernforbundet 6.-8. november 2015.11.04

6.13 Vern Nedre Otta

2 Selskapene A/S Eidefoss og Opplandskraft DA søkte i 2012 om å få bygge ut Nedre Otta til et kraftverk
3 med årlig produksjon ca 300 GWh. Etter vel 2 års saksbehandling ble søknaden tilrådd av NVE i juni
4 2014, og ligger nå til endelig avgjørelse hos Olje- og energidepartementet. Naturvernforbundet er sterkt
5 uenig i tilrådingen fra NVE og har bedt om at saken tas opp til behandling i Stortinget. Dette spørsmålet
6 er ennå ikke avklart.

7 Nedre Otta er en særdeles viktig del av et stort elvesystem som utgjøres av Gudbrandsdalslågen med si-
8 deelver. Nord for Harpefoss framstår det fremdeles som noen lunde intakt. Verdien av å bevare et slikt
9 system i Østlandsområdet illustreres bl. a. ved at Fylkesmannen i Oppland tidligere har innstilt på fredning
10 av dette elvesystemet inklusive Rosten. Hele systemet, og Nedre Otta, har store verneverdier, viktige na-
11 turtyper, nasjonalt truede rødlistearter, viktige rasteplasser for våtmarkstrekkfugl, hekkeplasser for rovfugl,
12 overvintringsplasser for fossefall, blant annet. Systemet er også viktig for ferskvannsbiologi og fisk, i form
13 av stor tetthet av gyteplasser, gunstige strømningsforhold og gode oppvekstområder for rikholdige fore-
14 komster av fiskeartene ørret og harr. Også her vil en utbygging svekke systemet i betydelig grad.

15 Nedre Otta har også stor opplevelsesverdi for nåværende og kommende generasjoner. Elva har et uutnyttet
16 potensial som fiskeelv, og det er bygd opp en betydelig virksomhet omkring opplevelsestilbud som rafting
17 og elvepadling. Uten Nedre Otta som introduksjon selv for vannaktivitetene vil også grunnlaget for elve-
18 sportaktivitetene i Sjøa også falle bort, i betydelig grad.

19 Landsmøtet i Naturvernforbundet tilrår sterkt at NVEs tilråding ikke følges, og at Nedre Otta med sine
20 kvaliteter bevares for framtidige generasjoner.

1 Forslag til uttalelse fra landsmøtet

2 Forslagsstiller: Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

6.14 Vern Østmarka ved Oslo som nasjonalpark!

3 De fleste nasjonalparker ligger høyt til fjells eller langt mot nord. Norge mangler en nasjonalpark i
4 Østlandets skogsområder. Den siste muligheten ligger i indre deler av Østmarka. Markaloven gir ikke
5 tilstrekkelig beskyttelse av disse naturverdiene, da loven ikke regulerer skogbruket. Oslo kommune har
6 tilbudt 24 km² med følgende begrunnelse:

7 ”Dette er et unikt skogsområde med stor verneverdi. Østmarka kan bli en bynær og brukspreget
8 nasjonalpark, der hovedformålet er ivaretagelse av naturverdier, rekreasjon og friluftsliv.” Det er vesentlig
9 at også de fire andre Østmarka-kommunene blir med på laget og tilbyr areal: Ski, Enebakk, Rælingen og
10 Lørenskog.

11 Oslo og Akershus er de eneste norske fylkene som ikke har andel i en nasjonalpark, eller planer om det. Vi
12 kan ikke la denne sjansen gå tapt i et område med over 1 million innbyggere. Det meste av arealene som
13 foreslås lagt inn i nasjonalparken er offentlig eide kommuneskoger.

14 Stockholm er stolt av sin bynære Tyresta nasjonalpark. Nå kan Oslo og kommunene omkring få Østmarka
15 som sin stolthet.